

Envirofilm 2011 o mladých a pre mladých

Ked' som premýšľala, akými slovami vás privítať na 17. ročníku medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm, spomenula som si na začiatok príprav tohto jedinečného podujatia v rezorte životného prostredia a prvé nápady, z ktorých sa postupne zrodil celý tohtoročný program. Dáte mi za pravdu, že v dnešnej pretechnizovanej dobe najdôležitejšou cieľovou skupinou je mladá generácia, deti, študenti, a tak aj Envirofilm 2011 bude o mladých a pre mladých. Ukázať im prostredníctvom filmov a sprievodných podujatí ešte stále nádherné zákutia prírody, o ktoré sa oplatí starať a bojovať, aby prežili aj pre ďalšie generácie. Chceme oceniť tých mladých ľudí, ktorí aktívne konajú v prospech ochrany prírody a životného prostredia. K tvorbe programu nám pomohlo aj vyhlásenie Medzinárodného roku lesov a 40. výročie Dohovoru o mokradiach prijatého v iránskom Ramsare.

Sprievodné festivalové podujatia

Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov deklarovalo rok 2011 za Medzinárodný rok lesov. Práve lesy predstavujú kľúčovú oblasť životného prostredia, ktorá môže významne podporiť trvalo udržateľný rozvoj, odstránenie chudoby a dosiahnutie medzinárodne dohodnutých rozvojových cieľov. OSN dúfa, že rok 2011 zvýši povedomie o udržateľnom manažmente, konzervácii a rozvoji všetkých typov lesov. Táto iniciatíva je úzko spojená s Programom OSN pre životné prostredie (UNEP) s názvom Billion Tree Campaign (Kampaň pre miliardu stromov), ktorá sa zameriava na výsadbu stromov, vhodných pre konkrétne lokálne prostredie. Celý svet sa postupne zapája do vyhlásených aktivít a nie je tomu ináč ani v slovenských mestách zapojených do festivalu. Práve mladí ľudia sa intenzívne zapoja do čistenia mestských lesoparkov, najaktívnejšiu školu ocení minister životného prostredia József Nagy pri otvorení festivalu.

A prečo vznikol medzivládny dohovor o mokradiach? Ramsarská konvencia vznikla preto, aby upriamila medzinárodnú pozornosť na rýchlosť úbytku mokradí z povrchu Zeme, spôsobenú čiastočne aj nedostatočným poznaním významu mokradí pre všetky formy života a ich funkcií, hodnôt a atribútov. Mokrade majú veľký ekonomický, kultúrny, vedecký a rekreačný význam pre človeka. Mokrade a ľudia sú v konečnom dôsledku na sebe vzájomne závislí. Preto je potrebné zastaviť pokračujúce zasahovanie do mokradí a ich úbytok a vykonať opatrenia pre ich ochranu a múdre využívanie. Ramsarská konvencia o mokradiach vytvára rámec pre dosiahnutie tohto cieľa. Táto téma bude rezonovať aj počas festivalu, a to niekoľkokrát. V rámci tohtoročnej medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže Zelený svet sme zamerali pozornosť mladých umelcov práve na lesy a vodu. Ich súťaž sa niesla pod názvom *Lesy pre vodu a mokrade*. Chceme týmto

prediskutovať metodické prístupy pri mapovaní mokradí a pri plánovaní starostlivosti o mokradové chránené územia. Predfestivalové a festivalové sprievodné aktivity vo všetkých piatich mestách, venované ochrane lesov, mokradí a vody, budú symbolicky ukončené v piatok 20. mája besedou s človekom najpopulárnejším k danej téme, ministrom životného prostredia Józsefom Nagyom a kolektívom odborníkov z oblasti ochrany prírody na tému *Kvalita namiesto kvantity v ochrane prírody na Slovensku*.

Festivalové mestá

Festivalové dianie sa za 17 rokov nerozšírilo len z Banskej Bystrice do ďalších štyroch miest, ale aj do časovo dlhšieho obdobia. Už to nie je len týždeň premietať filmov v Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Kremnici, Krupine a Zvolene, ale aj aktivity v prírode a mestách, ktoré začínajú už v marci veľkým jarným upratovaním v prímestských lesoch, pokračujú zberom plastov na školách, maľovaním na aktuálnu tému *Lesy pre vodu a mokrade*. Atraktívnymi podujatiami v predfestivalovom období sme pripomenuli širokej verejnosti Medzinárodný deň vody a Deň Zeme. Festival samotný neskončí 20. mája udelením cien, ale bude pokračovať prehliadkami ocenených filmov v ďalších slovenských mestách. Chceme sa s tým najlepším z festivalu podeliť s celým Slovenskom.

Filmové dianie

V úvode som spomenula hlavne mladú generáciu, ktorej festival vytvára väčší priestor na tohtoročnom festivale. Ten je však otvorený všetkým. Otvára svoje brány, aby nimi prešli hostia, návštevníci, filmoví tvorcovia, účastníci i sympatizanti tohto podujatia. Festival každý rok prináša nové filmy, zážitky a stretnutia s osobnosťami filmového dokumentu, environmentalistami, ochrancami a milovníkmi prírody. Aký teda bude tento ročník? To je otázka, na ktorú si budeme môcť zodpovedať až v závere alebo po skončení festivalu. Avšak mnoho o jeho úrovni a kvalitách naznačujú viaceré údaje a fakty už teraz.

Filmári z 33 krajín a štyroch svetadielov (Európa, Ázia, Amerika, Austrália) poslali tento rok do súťaže 156 filmov. Najviac filmov je od nemeckých autorov – 39, nasleduje Slovensko (33 filmov) a Česká republika (14 filmov), teda tradične tri najpočetnejšie zastúpené krajiny.

O prestížne festivalové ceny budú bojovať filmári z Ruska, Švajčiarska, Holandska, USA, Francúzska, Japonska, Austrálie, Grécka, Talianska, Iránu, Poľska, Nórska, Arménska, Českej republiky a Slovenska.

Chcem pripomenúť, že od roku 2002 je Envirofilm členom asociácie environmentálnych festivalov Európy a Japonska ECOMOVE International. V spolupráci so sekretariátom tejto organizácie, sídliacom v nemeckom Freiburgu, ponúkame verejnosti masmédiálny balík náučných filmov zostavený z klipov a spotov na tému zmeny klímy a obnoviteľné energie. Filmy vhodne doplnia výstavu Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku o zmene klímy.

Festivalové prehliadky filmov a sprievodné podujatia každoročne prilákajú na Envirofilm aj samotných filmových tvorcov a nás, organizátorov, teší, že ich môžeme na festivale predstaviť divákovi. Pavol Barabáš a Steve Lichtag nás prevedú ľadovými pláňami, nekonečným oceánom, temným podzemím, kúzlom Himalájí i najťažším kaňonom sveta Trou de fer. Navštívi nás aj profesne najstarší slovenský filmár a režisér dokumentov o prírode Zdeno Vlach a režisér Ladislav Kaboš, ktorý v celovečernej dokumentárnej snímke *Zmenil tvár Šanghaja* zobrazil život architekta Ladislava Hudeca, rodáka z Banskej Bystrice, ktorého diela sa stali súčasťou čínskej národnej kultúry.

Súťažný film Envirofilmu 2011

Ostrov tučniakov (Austrália), režisér: Simon Target

Svetoznáme malé tučniaky modré z austrálskeho ostrova Phillip Island zabávajú viac ako pol milióna turistov ročne „pochodom“ zo spenených vín do svojich hniezd. Ale život tučniakov mimo pochodu je ešte zaujímavejší...

vyjadriť vďaka pedagógovi a rodičovi, ktorí vedú deti k umeleckému stvárneniu ich vzťahu k prírode. Na prácach ich detí a žiakov vidno, že im stav a budúcnosť našej prírody nie sú ľahostajné.

Vysokoškólači z piatich krajín sa stretnú na Technickej univerzite vo Zvolene na workshope nazvanom *Medzinárodné dizajnérske tvorivé dielne Green Emotions, inovatívne bývanie chrániace prírodu*. Minister životného prostredia ocení študentov, víťazov tohto medzinárodného projektu, hneď v úvodný deň festivalu.

Pre odbornú verejnosť Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky pripravila v spolupráci s Karpatskou iniciatívou pre mokrade medzinárodnú konferenciu pod názvom *Mokrade pre budúcnosť*. Cieľom konferencie je pripomenúť si významné medzníky pri ochrane mokradí na medzinárodnej, regionálnej i národnej úrovni,

Partneri festivalu

V Banskej Štiavnici sa v rámci Envirofilmu 2011 okrem iného uskutoční aj *Festival kumštu, remesla a zábavy* a exkurzia na Kysihýbel. Kremnica zas privíta známeho a obľúbeného herca Milana Kňažka a spoločne si zaspomínajú pri filme z roku 1971 *Nevesta hôľ* z archívu Slovenského filmového ústavu. Ten je dlhoročným spoluorganizátorom festivalu Envirofilm, každý rok poskytuje výnimočné archívne snímky do nesúťažných prehliadok viažucich sa k téme festivalu pre deti i dospelých. Festival by sa však nevypracoval do dnešnej podoby a záujmu domácej a zahraničnej verejnosti bez ďalších partnerov, akými sú Únia slovenských televíznych tvorcov, Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici, Slovenský olympijský výbor, Štátna ochrana prírody SR, Mestské lesy Banská Bystrica, taktiež bez obeťavých a zanietených pracovníkov Banskobystrického samosprávneho kraja, miest Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Krupina a Zvolen. Študentom vo Zvolene, ale aj širokej verejnosti pripravuje festivalový program Technická univerzita a Filmový klub. V mene celého kolektívu Festivalového výboru im ďakujem.

Podakovať treba aj všetkým reklamným partnerom a darcom, ktorých finančná pomoc výrazne pomohla ku skvalitneniu 17. ročníka festivalu v dnešnej dobe

úsporných opatrení. O to viac si to ceníme. Patria k nim Nadácia ZSNP a Slovalco, SITA Slovensko, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s., Hadvičák expres servis, s. r. o., Železárne Podbrezová, a. s., Kosit, a. s., Envigeo, a. s., Bratislavská papierenská spoločnosť, s. r. o., Stredoslovenská energetika, Elektro Recycling, s. r. o., Vydavateľstvo Ikar, a. s., CK Aquamarin, Mijas, s. r. o., Europa SC.

To najlepšie z Envirofilmu

Na záver mi zostáva už len vás pozvať na toto veľkolepé environmentálne podujatie rezortu životného prostredia do jedného z piatich miest – Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Krupina a Zvolen. A čo nestihnete vidieť v týždni od 16. do 21. mája, nájdete v pofestivalových prehliadkach filmových dokumentov v mestách SR pod názvom *To najlepšie z Envirofilmu*.

Prajem vám, aby ste počas celého Envirofilmu strávili čas príjemne a užitočne medzi priateľmi, známymi i spolupracovníkmi a s našimi festivalovými hosťami, s ktorými sa možno vidíte vždy len raz za rok práve na Envirofilme.

Dagmar Rajčanová
manažérka festivalu

Zelený svet 2011

Bociany, žabky, mokrade, zvieratká z lesa...

Medzinárodná súťaž výtvarnej tvorivosti mládeže Zelený svet sprevádza festival Envirofilm už 16 rokov (od druhého ročníka festivalu). Aj tento, XVI. ročník súťaže, sa koná pod patronátom Slovenskej komisie pre UNESCO, Európskej environmentálnej agentúry a v spolupráci so Zastúpením Európskej komisie na Slovensku a nesie sa v znamení témy *Lesy pre vodu a mokrade*.

Celkom 147 škôl zo Slovenska prihlásilo do súťaže 1 024 prác. Z toho 921 prác do kategórie kresba, maľba, grafika a kombinované techniky, 98 do kategórie čierno-biela a farebná fotografia a 5 do kategórie animované filmy. Školy zo zahraničia poslali 76 prác (Bielorusko,

Srbsko, Poľsko, Česká republika, Čína, Rumunsko, Lotyšsko). Celkove v tohtoročnom Zelenom svete 939 autorov (72 zo zahraničia) súťaží s 1 100 výtvarnými prácami.

V piatok 1. apríla 2011 sa v SAŽP v Banskej Bystrici stretla porota Zeleného sveta 2011. Pracovala v zložení Ladislav Vojtuš, Tomáš Čepek a Leo Redlinger a rozhodli všetky prihlásené práce. Porota navrhla udeliť 8 cien v kategórii kresba, maľba, grafika a kombinovaná technika, jednu cenu v kategórii animovaný film a dve ceny v kategórii čierno-biela a farebná fotografia. Ďalej

Leo Redlinger, 6 rokov: Vtáčiky

navrhla udeliť hlavnú cenu Zeleného sveta 2011, ktorú venuje Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, ako aj cenu poroty, cenu za grafiku, cenu pre najlepšiu prácu zo zahraničnej kolekcie súťažných prác a ďalšie dve ceny, ktoré venujú Európska environmentálna agentúra v Kodani a Rádio Regina.

Na slávnostnom vyhodnotení Zeleného sveta 2011, ktoré sa už tradične koná v prvý festivalový deň (16. mája), si ocenenia prevezme 16 autorov – jednotlivcov a dva autorské kolektívy. Tam sa aj dozvieme mená ocenených autorov. Výstava (nielen) víťazných prác Zeleného sveta 2011 bude ozdobou aj tohtoročného festivalu Envirofilm.

Anna Gudžová

Porota mala ťažkú úlohu aj v tomto ročníku

Organizátori:

